

Bossen en het Arboretum

door: Marloes Bloem

Toen ik aan deze tekst begon, dacht ik: wat hebben het bos en het Arboretum nu met elkaar te maken? Maar sinds ik me er meer in verdiept heb, realiseer ik me, meer dan dat ik dacht.

Volgens Wikipedia is een bos een vegetatie die voornamelijk uit bomen bestaat met de daarbij behorende ondergroei van planten en struiken.

Dat is gelijk al een enorme overeenkomst met een arboretum. Als je verder gaat lezen komt ook een groot verschil naar boven. 'Een bos is officieel een bos als 64% van de lucht bedekt is met boomtoppen. Een bos is in Nederland, volgens de Boswet, officieel een bos als 10 are (1000 vierkante meter) uit bomen bestaat, of bij een rijbeplanting (een of meer rijen) van ten minste 21 bomen'.

In een arboretum wordt in de naamstelling verder geen onderscheid gemaakt in de verscheidenheid aan naald- en loofbomen. Ze komen er allebei voor. Bij een bos is dat wel

het geval. Allereerst heb je het verschil tussen natuurlijke bossen en productiebossen.

Een ander onderscheid kunnen we maken door het soort bomen waaruit een bos bestaat. Grofweg kennen wij drie soorten:

- Naaldbossen
- Loofbossen
- Tropische bossen

Uiteraard kennen wij in Nederland alleen naald- en loofbossen. Staan naald- en loofbomen door elkaar, dan spreken wij van een gemengd bos.

In loofbossen tref je veel verschillende plantensoorten en struiken aan. Dat komt omdat er vrij veel licht op de grond valt tussen de kruinen van de bomen door. Planten kunnen zich hierdoor goed ontwikkelen.

Naaldbossen daarentegen zijn veel armer aan plantensoorten dan loofbossen. Reden hiervoor is dat de bomen

dicht op elkaar staan. Door de boomkruinen valt er weinig licht op de grond en planten krijgen niet de mogelijkheid om tot wasdom te komen. Daardoor kan er geen humusrijke bodem ontstaan onder het vrij dikke naaldenpak. Zo ontstaat de zure grond, die voor veel planten niet geschikt is, maar wel voor paddenstoelen en schimmels. Die komen dus voor een groot gedeelte voor in dennenbossen.

Naaldbossen in Nederland moeten steeds meer wijken voor andere soorten bos en vegetatie. Er wordt gezegd dat ze lage natuurwaarde hebben. Dat valt te betwijfelen.

Met name begin vorige eeuw werden veel naaldbossen aangeplant om het zand in Nederland in toom te houden.

Denk aan het bos bij de duinen van Schoorl.

Dennenbossen doen het redelijk goed op droge zandgronden, al groeien ze langzaam, in tegenstelling tot de meeste loofbomen. Die kunnen slecht tegen droogte.

Daarentegen kunnen loofbomen heel goed tegen natte grond en naaldbomen juist weer niet.

Bovengenoemde dennenbossen moeten meer en meer wijken voor natuurlijker bos met loofbomen; de Nederlandse overheid is bezig met een zogenaamd omvormingsbeleid.

Zij moet zich echter goed realiseren dat met het verdwijnen van de naaldbossen een bedreiging gecreëerd wordt voor onze paddenstoelen. Veel soorten paddenstoelen zijn op dit moment al uitgestorven.

Om een voorbeeld te geven: afgelopen winter heeft Staatsbosbeheer een bos met fijnsparren, dat onderdeel uitmaakt van het Nationale Park Drents Friese Wold, zodanig onder handen genomen dat er vrijwel niets van over is.

In het vroege voorjaar van 2010 kwam in dit fijnsparrenbos een groot aantal van de in ons land uiterst zeldzame Zwarte bekerzwam voor. Staatsbosbeheer heeft weliswaar toegezegd met de kap van de bomen rekening te houden met de groeiplaats van de Zwarte bekerzwam. Maar helaas,

het resultaat:: er staan nog wel een paar bomen, maar het bos is weg. Met dit omvormingsbeleid staart men zich zo blind op een toekomstig, ideaal natuurbeeld dat we geen oog meer hebben voor de situatie ter plekke.

Ook is er tegenwoordig veel discussie omtrent inheemse bomen en struiken versus exotische. Staatsbosbeheer probeert de exoten te minimaliseren, terwijl landgoedeigenaren juist trots zijn op hun grote diversiteit aan exoten. Waarbij we kunnen opmerken dat we een arboretum meer kunnen vergelijken met een landgoed dan met een bos van Staatsbosbeheer.

Naast de flora is er natuurlijk ook de fauna. Ook hier hebben we weer een overeenkomst tussen een bos en een arboretum. Wat gelijk het meest opvalt als je het Arboretum inloopt is het gekwetter van de diverse soorten vogels. Dat is heerlijke achtergrondmuziek in zowel het Arboretum als het bos. Maar laten we ook wat meer naar de grond kijken. Geritsel tussen de bladeren kan al gauw wijzen op knaagdierpjes, zoals muizen en als je onder een dennenboom staat, huist er wellicht wel een eekhoorntje. Het is dus goed al onze zintuigen op scherp te zetten als we ons in de natuur begeven.

Maar de allergrootste overeenkomst tussen een bos en een arboretum is genieten. Zowel in een bos als in een arboretum hebben wij mensen de gelegenheid tot genieten van de natuur en kunnen wij daar, ieder op onze eigen manier, ontspannen. Als we met ons allen ons verstand gebruiken dan kunnen we hopelijk allemaal nog heel lang genieten van zowel onze bossen als ons Arboretum in Oudenbosch.

Bronvermelding:

- Wikipedia
- Bionieuws van 13 november 2010
- www.natuurbericht.nl

